

Til lovforslag nr. L 107. Betænkning afgivet af Uddannelsesudvalget den 17. juni 1993

Betænkning

over

Forslag til lov om erhvervsgrunduddannelse

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til undervisningsministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Endvidere har udvalget modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra:

Butik og Kontor Arbejdsgiverforeningen,
Byggeriets Arbejdsgivere,
Dansk Arbejdsgiverforening,
Detailhandelens Fællesråd,
Forbundet for offentligt ansatte,
Dansk Kommunal Arbejderforbund,
Forældreklubben på Metalindustriens Fag-
skole i Ballerup,

Gaardhøje, Erik, Esbjerg Kommune, Thor-
kild Bork Hansen, Skærbæk Kommune,
og Ebbe Marqvardsen, Juelsminde Kom-
mune, skolekonsulenter for Uddannelses-
og Erhvervsorientering, ledere/koordina-
torer for Den Kommunale Ungdomsvej-
ledning, Undervisningsministeriets
kontaktpersoner i Ribe, Sønderjyllands
og Vejle Amter,

»Grennessminde i Tåstrup«,
Heltidslærerforeningen i Ungdomsskolen,
Landsforeningen af Produktionsskoler,
RACU, Regionalt Analysecenter
vedrørende Uddannelserne i Vejle,
Sammenslutningen af Landbrugets Arbejds-
giverforeninger,
Snedkerfagets Fællesudvalg,
Sdr. Lundgård undervisnings- og aktivi-
tetscenter og
Ungdomsskolernes Samvirke og Udvik-
lingscenter.

Der er af undervisningsministeren stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagen-
de bemærkninger.

Undervisningsministeren har over for udval-
get tilkendegivet følgende:

I henhold til formålsparagraffen skal er-
hvervsuddannelsessystemet tilrettelægges såle-
des, at det i videst muligt omfang er egnet til
blandt andet at motivere unge til uddannelse
og sikre, at alle unge, der ønsker en erhvervs-
uddannelse, får reelle muligheder herfor og for
at vælge inden for en større flerhed af uddan-
nelser.

Det fremgår endvidere af bemærkningerne
til lovforslaget, at det samlede udbud af er-
hvervsuddannelser og andre ungdomsuddan-
nelser har til formål at give differentierede, at-
traktive tilbud til alle unge og at fremme, at
flest muligt skulle gennemføre den valgte ud-
dannelse. Det fremhæves endvidere i lovbe-
mærkningerne, at uddannelserne skal tilrette-
lægges i hele deres forløb efter pædagogiske
principper, der skønnes egnede til at fastholde
de unges motivation.

Det må konstateres, at disse elementer i for-
målet med erhvervsuddannelserne ikke i til-
strækkelig grad er blevet realiseret på nuvæ-
rende tidspunkt. Erfaringerne har vist, at for
mange unge ikke starter på en uddannelse ef-
ter folkeskolen, ligesom et betydeligt antal un-
ge forlader en påbegyndt erhvervsuddannelse,
især i uddannelsernes indledende dele.

Socialkommissionen har bl.a. påvist, at »der
er ca. 40 pct. sandsynlighed for at ende som
langvarig modtager af overførsler fra det of-

fentlige, når man første gang får udbetalt kon-tanthjælp eller dagpenge. Risikoen for at blive hængende er størst for kvinder og for unge uden en erhvervskompetencegivende uddannelse: For dem, der kun har en folkeskoleud-dannelse bag sig, er sandsynligheden for at bli-ve langvarigt forsøret faktisk større end for det modsatte: 55 pct. af ydelsesmodtagerne i denne uddannelseskategori var offentligt for-søret i mere end en tredjedel af perioden 1981-89.«

Det er regeringens politik, at alle unge enten skal være i uddannelse eller i beskæftigelse, når de forlader skolen.

For at realisere denne målsætning har un-dervisningsministeren tilkendegivet, at han har til hensigt at iværksætte en omfattende indsats inden for de erhvervsrettede ungdomsuddan-nelser. Denne indsats kan beskrives i følgende hovedelementer:

- Begrænsning af frafaldet i erhvervsuddan-nelserne
- Etablering af nye uddannelser inden for de erhvervsrettede ungdomsuddannelser
- Udvikling af mere rummelige og differentie-rede uddannelsestilbud og bredere ad-gangsveje i erhvervsuddannelserne ved at følge Erhvervsuddannelsesrådets anbefalinger om at igangsætte forsøg i henhold til EU-lovens forsøgsbestemmelse (§ 68).

Det endelige mål med indsatsen er, at de ek-sisterende erhvervskompetencegivende ung-domsuddannelser i videst muligt omfang bli-ver det naturlige valg for unge, som ønsker en erhvervsrettet uddannelse. Indsatsen må ikke føre til en forringelse af uddannelsernes kvali-tet.

Ministerens har givet tilsagn om at lægge vægt på disse indsatsområder og sikre, dels at der i 1993 vil være de nødvendige midler til rådighed, dels at der på forslag til finanslov for 1994 i perioden 1994-96 i hvert af årene afsæt-tes yderligere 18 mio. kr. til forsøg inden for EU-uddannelserne, således at bevillingen ud-gør mindst 40 mio. kr. årligt i disse år.

Ministeriet vil med bistand fra arbejdsmar-kedets hovedorganisationer foretage en syste-matisk gennemgang af arbejdsmarkedets be-skæftigelsesområder med henblik på at identi-ficere nye uddannelsesområder inden for de erhvervsrettede ungdomsuddannelser. Mini-steriet vil endvidere rette henvendelse til Er-

hvervsuddannelsesrådet og bede om rådets nærmere indstilling vedrørende tilrettelæggel-sen af de foreslåede forsøg i henhold til EU-lo-vens forsøgsbestemmelse.

Ministeren anser det imidlertid for nødven-digt at supplere denne indsats med lovforsla-get om erhvervsgrunduddannelser som et ud-dannelsestilbud til de unge, som på trods af forbedrede muligheder i de eksisterende ud-dannelsessystemer ikke har ønske om eller ev-ner at tage en erhvervsrettet ungdomsuddan-nelse.

Det er i dette perspektiv, lovforslaget om er-hvervsgrunduddannelse og de medfølgende ændringsforslag skal ses.

Herefter indstiller et *flertal* (Socialdemokra-tiets, Socialistisk Folkepartis, Centrum-Demo-kraternes, Det Radikale Venstres og Kristeligt Folkepartis medlemmer af udvalget) lovforsla-get til *vedtagelse* med de stillede ændringsfor-slag.

Et *mindretal* (Det Konservative Folkepartis og Venstres medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de under nr. 1-4 og 7-18 stillede ændringsforslag. Mindretallet opfatter først og fremmest lovforslaget som et tilbud til en stor gruppe om en alternativ ind-slusning til arbejdsmarkedet.

Mindretallet har forstået, at de af ministeren stillede ændringsforslag er et resultat af drøf-telser med arbejdsmarkedets parter og de kom-munale organisationer.

Mindretallet tager afstand fra det nye ele-ment, skolepraktik, som indføres med æn-dringsforslag nr. 6, ligesom det ikke ser nogen grund til med ændringsforslag nr. 5 at ind-skrænke den mulige praktiktid.

Et *andet mindretal* (Fremskridtspartiets medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling og bemærker føl-gende:

Dette er ikke en tilskudsmodel. Det er der-imod en udgiftsmodel for erhvervslivet. Frem-skridtspartiet er ganske enig med regeringen i, at vi skal have flere unge i beskæftigelse, men hvorfor er der ikke flere virksomheder, der får et incitament til at optage flere lærlinge?

Det er naturligvis, fordi vilkårene for er-hvervslivet i Danmark skal ændres fundamen-

talt. Det ændres ikke ved at pålægge virksomhederne yderligere udgifter. Det kommer der ikke flere i beskæftigelse af. Det er vigtigt, at der er efterspørgsel efter den uddannelse, den enkelte har fået. Lovforslaget bærer præg af, at man i sin tid indførte og godkendte de praktikkompenserende uddannelser. Denne undervisningsform er Fremskridtspartiet stadig imod, idet vi mener, at der altid har været tradition for vekseluddannelser på erhvervslivets område, hvor der indgår perioder både på skole og på virksomhed. Det betyder, at de markedsøkonomiske kræfter dirigerer, hvor mange der skal uddannes på de enkelte områder. Vi advarede allerede dengang om, at man ved at indføre dette system kom ind på en glidebane også af økonomisk art. Vi har nu set, at alle er enige om, at det ikke var den bedste løsning, man indførte dengang.

Efter Fremskridtspartiets opfattelse bør man prøve at se på, hvorfor der ikke er nok lære- og praktikpladser. Det er, fordi erhvervslivet ikke har de vilkår, som det burde have. Det er her, man må tage sit udgangspunkt, hvis vi skal have flere i gang. Jo bedre erhvervslivet har det, desto bedre har vi det alle efter Fremskridtspartiets opfattelse, også de, der søger en lære- og praktikplads. Det er trods alt erhvervslivet og ikke det offentlige, som vi skal leve af. Det offentlige overforbrug er med til at lægge skatniveauet alt for højt, også for erhvervslivet, og derfor vil arbejdsgiverne og erhvervslivet ikke, medmindre man drastisk nedsætter erhvervsbeskatningen, have mulighed for at optage flere praktikelever.

Både Dansk Arbejdsgiverforening, store organisationer og store virksomheder har klart taget afstand fra forslaget.

Fremskridtspartiet afviser derfor forslaget.

Ændringsforslag

Af *undervisningsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af FP):

Til titlen

1) Titlen affattes således:

»Forslag

til

Lov om erhvervsgrunduddannelse m.v.«.

Til § 1

2) *Stk. 1 og 2* affattes således:

»Formålet med erhvervsgrunduddannelsen er, at den unge opnår personlige, sociale og faglige kvalifikationer, som dels giver umiddelbar adgang til at fortsætte i en erhvervs-kompetencegivende uddannelse, dels giver grundlag for beskæftigelse på arbejdsmarkedet.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen tilrettelægger i samarbejde med de lokale uddannelsesinstitutioner erhvervsgrunduddannelse for unge, der bor i kommunen, jf. § 5, og som er i en utilfredsstillende uddannelses- eller beskæftigelsesmæssig situation.«

3) Efter stk. 3 indsættes som nyt stykke:

»*Stk. 4.* Ministeren kan fastsætte nærmere regler om samarbejde mellem kommuner og de lokale uddannelsesinstitutioner om tilvejebringelse af skoleundervisning, jf. § 3, stk. 3.«

Til § 2

4) *Stk. 1, nr. 2*, affattes således:

»2) opnår viden og praktiske færdigheder, der er relevante ved umiddelbar fortsættelse i uddannelse og er efterspurgt på arbejdsmarkedet, og«.

Af *undervisningsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (S, SF, CD, RV og KRF):

Til § 3

5) *Stk. 1, 1. pkt.*, affattes således:

»Uddannelsen varer 2 år, hvoraf mindst 20 uger og højst 40 uger er skoleundervisning, jf. § 2, stk. 3.«

6) *Stk. 2 og 3* affattes således:

»*Stk. 2.* Praktikdelen, jf. § 2, stk. 2, foregår enten på en arbejdsplads ved midlertidig ansættelse af den unge i virksomheden eller på værkstedsskole med skoleydelse, jf. § 5, stk. 3.

Stk. 3. Skoleundervisningen kan foregå på arbejdsmarkedsuddannelsescentre, voksenud-

dannelsescentre, daghøjskoler, ungdomsskoler, efterskoler, produktionsskoler, erhvervsskoler, social- og sundhedsskoler og lignende skoler, der er godkendt i henhold til anden lovgivning.«

Af *undervisningsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af FP):

Til § 5

7) *Stk. 1* affattes således:

»Kommunen sammensætter ved aftale med en eller flere af de skoler, der er nævnt i § 3, stk. 3, og i samarbejde med eleven og en eller flere virksomheder et uddannelsesforløb af elementer fra de eksisterende uddannelses tilbud. Forløbet og den tilsigtede kompetence beskrives i en uddannelsesplan, herunder angives den forventede godskrivning af skoleundervisning ved fortsat uddannelse. Godskrivning af praktikuddannelse i en erhvervsuddannelse kan udskydes til afgørelse i indtil et år efter uddannelsesplanens iværksættelse. De enkelte elementer af skoleundervisningen skal så vidt muligt hver for sig udgøre et afsluttet forløb.«

8) *Stk. 2, 2. pkt.*, udgår, og *stk. 2, 1. pkt.*, affattes således:

»Uddannelsesplanen udformes som en aftale mellem kommunen og eleven om gennemførelse af et uddannelsesforløb.«

9) *Stk. 3, 2. pkt.*, affattes således:

»Størrelsen af skoleydelsen udgør i 1993 500 kr. pr. uge for elever under 18 år og 1.000 kr. pr. uge for elever over 18 år og fastsættes for de følgende år på de årlige finanslove.«

Til § 6

10) Paragraffen affattes således:

»§ 6. En praktikperiode i en virksomhed skal være omfattet af en praktikaftale mellem eleven og virksomheden. Praktikaftalen skal angive målet med praktikopholdet som led i den samlede uddannelsesplan. Aftalen skal angive, hvilke arbejdsområder og funktioner eleven skal beskæftiges med, jf. § 2, stk. 2.

Stk. 2. Når praktikaftalens arbejdsområde og funktioner er omfattet af en kollektiv over-

enskomst, gælder overenskomsten for aftalens løn- og arbejdsvilkår. I andre tilfælde skal løn- og arbejdsvilkårene svare til de for tilsvarende arbejde sædvanligt gældende. Tvivlsspørgsmål om, hvilke vilkår der skal gælde, afgøres ad fagretlig vej, jf. § 22 i lov om arbejdsretten.«

Til § 7

11) Paragraffen affattes således:

»§ 7. En praktikaftale efter § 6 skal være skriftlig og underskrevet senest ved praktikforholdets begyndelse. Aftalen skal indgås på en formular, der er godkendt af undervisningsministeren efter indstilling fra Erhvervsuddannelsesrådet. I formularen fastsættes aftalevilkår om prøvetid, opsigelse og ophævelse.

Stk. 2. Kommunen bistår eleven med at opnå praktikaftale og forsyner den med påtegning om, at aftalen bidrager til den unges opfyldelse af den aftale, der er nævnt i § 5, stk. 2.

Stk. 3. Kommunen kan kun godkende en praktikaftale, jf. stk. 2, når en erhvervsskole i området efter kommunens anmodning har erklæret, at virksomheden ikke for tiden opfylder betingelserne for at ansætte en elev med tilsvarende arbejdsområde og funktion med uddannelsesaftale inden for en erhvervsuddannelse eller landbrugets grunduddannelse, eller at skolen ikke kan anvise virksomheden en sådan elev.«

Til kapitel 3

12) Kapiteloverskriften affattes således:

»Kapitel 3

Ungdomsvejledning og særlige uddannelsesforanstaltninger«.

Til § 10

13) Efter stk. 1 indsættes som nyt stykke:

»*Stk. 2.* Med henblik på at bekæmpe ungdomsarbejdsløsheden kan kommuner og amtskommuner iværksætte eller yde tilskud til uddannelser, kurser samt kontakt- og informationsordninger for unge.«

Stk. 2 bliver herefter *stk. 3*.

14) *Stk. 2*, der bliver *stk. 3*, affattes således:

»*Stk. 3.* Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om vejledningen, herunder om

samordningen med anden vejledning for unge, jf. stk. 1, og om ordninger i henhold til stk. 2.«

Ny paragraf

15) Efter § 11 indsættes som ny paragraf:

»§ 01. Der afsættes på de årlige finanslove rådighedsbeløb til dækning af udgifter til udvikling af nye uddannelsesforløb.«

Til § 14

16) Paragraffen udgår.

Ny paragraf

17) Efter § 15 indsættes som ny paragraf:

»§ 02. Loven tages op til revision i folketingsåret 1996-97.«

Til § 16

18) Paragraffen affattes således:

»§ 16. Loven træder i kraft den 1. august 1993.

Stk. 2. § 15 har virkning for tilskudsberegningen for tilskudsåret 1993.

Stk. 3. Lov nr. 268 af 6. juni 1985 om ungdomsvejledning og visse uddannelsesforanstaltninger ophæves.

Stk. 4. Regler fastsat med hjemmel i den lov, der er nævnt i stk. 3, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller erstattes af andre regler.«

Bemærkninger

Til nr. 1 og 12

Da § 10 nu også omfatter eventuelle tilskud fra kommuner og amtskommuner, foreslås lovforslagets titel udvidet med et »m.v.«, ligesom overskriften til kapitel 3 foreslås ændret svarende til det ændrede indhold.

Til nr. 2

Ændringsforslaget til stk. 1 stilles for at understrege uddannelsens dobbelte formål, som i øvrigt er nærmere uddybet i lovforslagets § 2. Som det er anført i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, skal uddannelsen i videst muligt omfang give godskrivning ved fortsættelse i øvrige uddannelser. Den godskrivning, den enkelte unge kan opnå, vil konkret afhænge

af de uddannelseselementer, som indgår i den unges erhvervsgrunduddannelse. Godskrivning for skoleelementer gives af de modtagende uddannelsesinstitutioner, mens de faglige udvalg for så vidt angår erhvervsuddannelserne tager stilling til eventuel godskrivning for praktik. Bestemmelser, der er fastsat i reglerne for voksenerhvervsuddannelse, vil også kunne gælde for elever i erhvervsgrunduddannelse, der søger en erhvervsuddannelse.

Bestemmelsen om, at kommunens tilrettelæggelse af uddannelser skal ske i samarbejde med de lokale uddannelsesinstitutioner, trækkes efter forslaget frem i formålsbestemmelsen for at fremhæve uddannelsens sammenhæng med de eksisterende uddannelsestilbud til unge. Det forudsættes, jf. i øvrigt lovforslagets § 3, stk. 3, at de deltagende institutioner er de erhvervsskoler og AMU-centre m.v., som i forvejen er etableret på andet lovgrundlag. Kommunerne får med dette lovforslag ingen ny hjemmel til at oprette skoler til brug for undervisning, herunder praktikundervisning, af elever i erhvervsgrunduddannelse.

Tilføjelsen om målgruppen foreslås for at præcisere, at erhvervsgrunduddannelse fortrinsvis er etableret for unge, der ikke er gået i gang med en ungdomsuddannelse. Det er for eksempel ikke tanken, at egnede praktikplads-søgende med 2. skoleperiode i en erhvervsuddannelse skal tilbydes erhvervsgrunduddannelse i stedet for praktikplads eller skolepraktik.

Til nr. 3

Det er tanken, at det lokale samarbejde beskriver »pakker« af uddannelse inden for de pågældendes lokale områder, som kommunerne kan bruge i vejledningen af de unge. Hermed bliver der hjemmel til, at ministeren kan fastsætte nærmere regler om samarbejdet mellem kommunerne og de lokale uddannelsesinstitutioner om tilvejebringelse af skoleundervisning. Berørte ministerområder m.v. vil blive inddraget ved anvendelsen af bemyndigelsen. Bemyndigelsen tænkes dog kun anvendt, hvis det viser sig, at det lokale samarbejde ikke kommer i stand.

I § 2, nr. 4, i lovforslag nr. L 169 om ændring af lov om erhvervsuddannelser og lov om erhvervsskoler, fremsat den 14. januar 1993, er det foreslået, at der samarbejdes mellem er-

hvervsskolerne, arbejdsmarkedsuddannelsescentrene og andre uddannelsesinstitutioner m.v., og det foreslås, at der kan etableres lokale fællesudvalg mellem de berørte institutioner til bl.a. at udmønte den vejledning, som Undervisningsministeriet og Arbejdsministeriet vil udsende. I denne vejledning vil der også blive indsat vejledning om samarbejdet om erhvervsgrunduddannelse.

Til nr. 4

Ændringen er en konsekvens af ændringen under nr. 2.

Til nr. 5 og 6

Ændringerne til stk. 1 og 2 tilsigter at give kommunerne et yderligere middel til at tilrettelægge uddannelsesforløb ved anvendelse af værkstedsundervisning på arbejdspladslignende vilkår, f.eks. i tilfælde af, at kommunen ikke kan fremskaffe de fornødne aftaler for elever om praktik i en virksomhed. Af sproglige grunde er ordene »inden for det private eller det offentlige arbejdsmarked« udeladt. Arbejdspladserne kan fortsat være både private og offentlige.

Ved ændringsforslaget til stk. 3 præciseres det, at de deltagende skoler m.v. skal være godkendte i henhold til anden lovgivning.

Til nr. 7 og 8

Ved den foreslåede ændring af stk. 1 fremhæves skolernes ansvar for at tilvejebringe de fornødne dele af skoleundervisningen efter aftale med kommunen. I sammenhæng med ændringsforslaget til stk. 2 tydeliggøres det med forslaget, at uddannelsen for den enkelte unge kommer i stand ved en forpligtende aftale mellem kommunen og den unge. Denne aftale har bl.a. betydning for elevens retsforhold i tilfælde af, at en praktikaftale mellem eleven og en virksomhed ophæves i utide, idet eleven da må holde sig til sin aftale med kommunen om det samlede forløb, jf. § 5, stk. 2, medmindre den unge selv er skyld i praktikaftalens ophævelse.

Godskrivning sker efter bestemmelserne i de uddannelseslove, som eleverne måtte fortsætte i. I erhvervsuddannelserne godskriver skolerne for skoledele, jf. § 51, stk. 2, i lov om erhvervsuddannelser, og de faglige udvalg eller de lokale uddannelsesudvalg efter bemyndigelse fra

de faglige udvalg for praktik, jf. §§ 57 og 59 i lov om erhvervsuddannelser.

Det forudsættes, at skolerne i det foreskrevne samarbejde med kommunerne om uddannelsesplanen tager stilling til godskrivningsspørgsmålet for så vidt angår skoleundervisningen. Godskrivning af skoleundervisning ud over 2. skoleperiode i en erhvervsuddannelse vil normalt ikke kunne blive aktuel alene på grundlag af erhvervsgrunduddannelse.

I det omfang der tilvejebringes pakkeløsninger ved det lokale samarbejde, vil det være nærliggende, at de lokale uddannelsesudvalg samtidig kan bidrage med godskrivningsvurderinger for så vidt angår praktikkdelen, jf. bemærkningerne til ændringsforslaget under nr. 3.

Afgørelsen om godskrivningen af praktik kan også udskydes i indtil et år, bl.a. med henblik på afklaring af, hvilken konkret erhvervsuddannelse en godskrivning skal angå.

Til nr. 9

Ændringen til stk. 3 vedrører skoleydelse til unge under 18 år.

Ifølge lovforslaget skal der udbetales en skoleydelse til eleverne på 1.000 kr. pr. uge under skoleophold.

Til elever f.eks. på produktionsskole ydes der en godtgørelse på 475 og 686 kr. pr. uge for elever henholdsvis under og over 18 år. Herudover kan deltagere over 18 år få supplerende kontanthjælp, hvorved den samlede ydelse for disse elever udgør 1.100 til 1.500 kr. pr. uge.

Dette betyder, at de helt unge produktionsskoleelever får en godtgørelse, der udgør ca. halvdelen af den, som eleverne på erhvervsgrunduddannelserne får, mens de »voksne« produktionsskoleelever får noget mere end eleverne på erhvervsgrunduddannelserne.

Det forekommer uholdbart, at vilkårene er forskellige for elever, der gennemfører det samme skoleforløb.

Det overvejes derfor, om der generelt kan gennemføres en harmonisering af ydelserne til alle unge under skoleophold f.eks. på EIFU, produktionsskoler og erhvervsgrunduddannelse, således at der til elever under 18 år ydes 500 kr. pr. uge og til elever over 18 år ydes 1.000 kr. pr. uge. Med ændringsforslaget er denne harmonisering gennemført for så vidt angår alle skoleelementer i erhvervsgrunduddannelsen.

Bet. o. lovf. om erhvervsgrunduddannelse

Til nr. 10

Formålet med ændringsforslaget er at øge elevernes sikkerhed med hensyn til, at praktikopholdet får det tilsigtede uddannelsesmæssige perspektiv.

Efter ændringsforslaget til stk. 2 vil en overenskomst, der omfatter det arbejdsområde og de funktioner, som eleven har indgået praktikaftale om, komme til at gælde i praktikforholdet, uanset om den konkrete arbejdsgiver er omfattet af overenskomsten.

For arbejdsområder og funktioner, der ikke er overenskomstdækkede, skal de løn- og arbejdsvilkår gælde, som er sædvanligt gældende for tilsvarende arbejde.

Det forudsættes, at gældende overenskomsters bestemmelser om elevlønninger kan finde anvendelse, ligesom der i givet fald vil kunne indgås nye overenskomster med erhvervsgrunduddannelse som område. De sager, der bliver behandlet efter § 22 i lov om arbejdsretten, bliver behandlet af en voldgiftsret bestående af 4 medlemmer, hvoraf 2 vælges af Landsorganisationen i Danmark og 2 af Dansk Arbejdsgiverforening. Desuden vælger parterne en opmand. Ved uenighed mellem parterne om opmanden udpeges denne af formanden for arbejdsretten.

Ændringsforslaget erstatter lovforslagets stk. 2 om en bemyndigelse for ministeren til at fastsætte særlige lønvilkår for eleverne. Ændringsforslaget forudsætter, at arbejdsmarkedets organisationer aktivt medvirker til lovens gennemførelse ved at sikre, at dertil egnede overenskomster om løn- og arbejdsvilkår er til stede.

Til nr. 11

Ændringsforslaget til stk. 1 og stk. 2 har til formål at styrke elevernes retsstilling og at gøre kommunen synlig i aftaleforholdet mellem elev og virksomhed. Det forudsættes, at virksomheden af kommunen gøres bekendt med dens uddannelsesansvar både i forhold til eleven og til kommunen. Der forudsættes fastsat følgende vilkår:

- uopsigelighed
- prøvetid 3 måneder, hvis der indgås en praktikaftale om 6 måneder eller mere, og ellers 1 eller 2 måneder efter parternes aftale

- ophævelse ved misligholdelse fra en af parterne.

Ændringsforslaget til stk. 3 tilsigter at modvirke en fare for, at praktikpladsmuligheder for elever under erhvervsuddannelse fortrænges af erhvervsgrunduddannelse. Praktikpladserne forudsættes i overvejende omfang stillet til rådighed af virksomheder, der ikke kan godkendes til erhvervsuddannelser, herunder nye og helt små foretagender, som eventuelt på et senere tidspunkt kan godkendes helt eller delvis. Ca. 80 pct. af alle virksomheder beskæftiger ikke elever under erhvervsuddannelserne. Virksomheder, som er godkendt til erhvervsuddannelse, men som samtidig har andre jobfunktioner, der er så smalle, at de ikke er dækket af erhvervsuddannelser, samt nye jobfunktioner, der ikke er dækket af eksisterende uddannelser, kan også stille praktikpladser til rådighed for erhvervsgrunduddannelse.

Gennem lokal kontakt mellem kommuner og erhvervsskoler – som i forvejen har kontakt med praktikvirksomheder og arbejdsmarkedet – bliver der mulighed for, at begge uddannelsesområder kan få maksimalt udbytte af praktikpladsmulighederne i lokalområdet.

Da praktikaftaler i erhvervsgrunduddannelserne er omfattet af tilskudsordningen i henhold til lov om Arbejdsgivernes Elevrefusion, vil der blive mulighed for via tilskudsadministrationen at skaffe oplysninger på centralt niveau om de indgåede aftaler.

Arbejdsgiveren kan opnå praktikpladstilskud i henhold til den nævnte lov for praktikaftaler af mindst 3 måneders varighed. Arbejdsgiveren er endvidere fritaget for at betale bidrag til Arbejdsgivernes Elevrefusion i aftaleperioden. En kommune, der indgår en egentlig praktikaftale med en elev, kan som arbejdsgiver opnå det nævnte tilskud og bidragsfritagelse for eleven.

Til nr. 13, 14, 16 og 18

I det oprindelige lovforslag var § 1 i lov nr. 268 af 6. juni 1985 om ungdomsvejledning og visse uddannelsesforanstaltninger optaget som § 10, mens § 2 i denne lov stadig blev opretholdt i loven om ungdomsvejledning og visse uddannelsesforanstaltninger.

Årsagen til, at § 1 blev optaget i forslag til lov om erhvervsgrunduddannelse, mens § 2 ikke blev det, var, at § 1 hørte under Undervis-

ningsministeriet, mens § 2 ved lovforslagets fremsættelse hørte under Kulturministeriet. § 2 er nu også Undervisningsministeriets ressort, og begge bestemmelser foreslås derfor ved dette ændringsforslag optaget i lovforslaget.

I lov om ungdomsvejledning og visse uddannelsesforanstaltninger kunne undervisningsministeren fravige nogle bestemmelser i 2 love, nemlig § 3 i lov om prøveforberedende enkeltfagsundervisning m.v. for voksne, jf. lovbe kendtgørelse nr. 320 af 4. juli 1983, og § 1 i lov om fritidsundervisning m.v., jf. lovbe kendtgørelse nr. 329 af 11. juli 1983.

Lov om prøveforberedende enkeltfagsundervisning m.v. for voksne, jf. lovbe kendtgørelse nr. 320 af 4. juli 1983, er ophævet ved § 19, stk. 2, i lov nr. 335 af 24. maj 1989 om almen voksenuddannelse.

Lov om fritidsundervisning m.v., jf. lovbe kendtgørelse nr. 236 af 24. april 1987, er ophævet ved § 52, stk. 1, i lov nr. 410 af 13. juni 1990 om støtte til folkeoplysning.

De to fravigelsesbestemmelser gav ministeren mulighed for at fastsætte, at unge under 18 år kunne optages på de voksnes uddannelser, og at voksne over 18 år kunne optages på de unges uddannelser. Dette er der ikke noget til hinder for efter de nugældende love.

Der er alene tale om en samling af den tidligere lov nr. 268 af 6. juni 1985 om ungdomsvejledning og visse uddannelsesforanstaltninger og lovforslag om erhvervsgrunduddannelse, så alle kommunens forpligtelser på dette område fremgår af samme lov, og der er ikke nogen ændring i retstilstanden.

Der er for tiden udstedt følgende bekendtgørelser og cirkulærer med hjemmel i lov nr. 268 af 6. juni 1985 om ungdomsvejledning og visse uddannelsesforanstaltninger:

- 1) Med hjemmel i § 1 i loven:
  - bekendtgørelse nr. 292 af 2. juni 1986 om ungdomsvejledning.
  - cirkulære af 9. juni 1986 om ungdomsvejledning.
- 2) Med hjemmel i § 2 i loven:
  - cirkulære af 28. juli 1986 om uddannelsesmæssige foranstaltninger mod ungdomsarbejdsløsheden. (Til alle amtsråd og kommunalbestyrelser).
  - cirkulære af 22. september 1986 om stats tilskud til forsøg med særlige uddannelsesmæssige foranstaltninger mod ar-

bejdsløshed. (Til alle amtskommuner og kommuner m.fl.).

- vejledning af november 1986 om samarbejdet mellem social- og sundhedsforvaltningerne og folkehøjskoler, husholdningsskoler og efterskoler.
- cirkulære af 20. februar 1987 om ændring af cirkulære om uddannelsesmæssige foranstaltninger mod ungdomsarbejdsløsheden. (Til alle amtsråd og kommunalbestyrelser).
- skrivelse af 4. juli 1989 vedrørende voksenuddannelsescentrenes samarbejde med andre institutioner om projekter af sektoroverskridende karakter i henhold til uddannelsesstilbuds-ordningen (UTB). (Til alle amtsråd og Frederiksberg Kommunalbestyrelse).

Ændringen i nr. 19 (stk. 2) er en konsekvens af ikrafttrædelsesbestemmelsen i forslag til lov om ændring af lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner og amtskommuner (Forbedret budgetgaranti, ændringer vedrørende skattereform og bruttoficering af sociale ydelser, ændret opgørelse af de amtskommunale udgiftsbehov) (lovforslag nr. L 338), der er fremsat af indenrigsministeren den 1. juni 1993.

Det samlede ændringsforslag skønnes ikke at medføre yderligere økonomiske konsekvenser for kommunerne.

Til nr. 15

Bestemmelsen er foreslået i den hensigt at give mulighed for at udvikle nye uddannelses-elementer, som kan indgå i erhvervsgrunduddannelserne. Udviklingsarbejdet kan udføres af uddannelsesinstitutioner, Undervisningsministeriet eller andre efter ministeriets bestemmelse.

Til nr. 17

På grundlag af de indvundne erfaringer med loven i tiden indtil den 1. januar 1996 agter ministeren at tage loven op til revision i folketingsåret 1996-97.

Til brug for revisionen vil Undervisningsministeriet foretage en evaluering af ordningen og herved inddrage de berørte parter, herunder Erhvervsuddannelsesrådet og Kommunernes Landsforening. Det forventes, at ministeri-

et tager initiativ til en midtvejsstatus i 1994, og der vil blive afgivet beretning til Erhvervs-
hvor ordningen vil blive foreløbigt evalueret, uddannelsesrådet herom.

Poul Andersen (S) Poul Erik Dyrlund (S) Baadsgaard (S)

Frank Jensen (S) Else Marie Mortensen (S) Anne-Marie Meldgaard (S)

Hanne Thanning Jacobsen (SF) Aage Frandsen (SF) Jette Pors (CD) nfmnd.

Eva Møller (KF) Jens Jørgensen (KF) Pia Christmas-Møller (KF) Anders Mølgaard (V)

Hanne Severinsen (V) fmd. Jan Køpke Christensen (FP) Dorit Myltoft (RV)

Lysholm Christensen (KRF)